

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 1886/2015
24.05.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранка Станића, Гордане Ајншпилер-Поповић, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у парници по тужби тужиоца М.С. из М., кога заступа пуномоћник О.Ј., адвокат из С., против туженог Република Србија МУП РС, кога заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр. 5264/13 од 20.04.2015. године, у седници већа одржаној дана 24.05.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

1. ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца М.С. из М. изјављена против ставова другог, трећег, четвртог и шестог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр. 5264/13 од 20.04.2015. године.

2. ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против става првог и петог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж бр. 5264/13 од 20.04.2015. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П бр. 14253/12 од 20.11.2012. године, у ставу првом изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претпрљене душевне болове због умањења опште животне активности исплати износ од 220.000,00 динара са законском затезном каматом од 20.11.2012. године као дана пресуђења па до коначне исплате. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев за обавезивање тужене да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења опште животне активности исплати износ од још 280.000,00 динара са законском затезном каматом. Ставом трећим изреке одбавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 133.500,00 динара.

Решењем Првог основног суда у Београду П број 14253/12 од 31.01.2013. године одбијен је као неоснован захтев тужиоца за доношење допунске пресуде којом би се обавезао тужени на исплату законске затезне камате на трошкове поступка јер тужилац приликом закључења главне расправе није тражио исплату камате на износ трошкова.

Апелациони суд у Београду је побијаном пресудом Гж бр. 5264/13 од 20.04.2015. године, у ставу првом изреке одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио првостепену пресуду у ставу другом изреке. Ставом другим изреке другостепене пресуде преиначена је првостепена пресуда у делу усвојеног тужбеног захтева те је одбијен као неоснован тужбени захтев за обавезивање тужене да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због умањења опште животне активности исплати износ од 220.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 20.11.2012. године као дана пресуђења па до коначне исплате. Ставом трећим изреке другостепене пресуде преиначена је првостепена пресуда у делу одлуке о трошковима поступка тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова првостепеног поступка у износу од 133.500,00 динара. Ставом четвртим изреке одбачена је као недозвољена жалба тужиоца изјављена против става првог изреке првостепене пресуде, а ставом петим изреке је одбијена као неоснована жалба тужиоца и потврђено решење Првог основног суда у Београду од 31.01.2013. године. Ставом шестим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 28.500,00 динара.

Против наведене пресуде, ревизију је преко пуномоћника из реда адвоката изјавио тужилац, због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. и 2. тачка 1, 5, 8, 9. и 12. ЗПП и погрешне примене материјалног права. Ревизију је засновао на одредби члана 404. ЗПП због потребе да се размотре правна питања у интересу равноправности грађана и уједначи судска пракса.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у ставовима другом, трећем и шестом изреке у ком делу је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП и члана 420. став 3. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 55/14) који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11) и члана 23. Закона о изменама и допунама ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 55/14) и одлучио да ревизија у овом делу није основана.

Другостепена пресуда у побијаном делу није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Побијана пресуда није захваћена ни битном повредом из тачке 1. наведеног члана јер нема пропуста у поступку у погледу састава већа нити се ревизијом указује на постојање разлога за искључење или изузеће поступајућих судија. Битна повреда из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се позива ревидент није ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП, а ревизијом се не конкретизују разлози на којима ревидент заснива тврдњу о учињеној битној повреди из члана 374. став 2. тачка 5, 8. и 9. ЗПП.

Према утврђеним чињеницама тужилац је 20.08.1995. године лишен слободе од стране припадника МУП-а Републике Србије и одведен у Е., а након краће обуке боравио је у П. код И. где је био смештен у бараци у лошим животним условима без хране и воде са задатком да за случај напада иде испред тенка ради чишћења терена. Након септембра или октобра 1995. године пребачен је у В. и смештен у фабрику у још горим животним условима. Ту је боравио око месец дана и није учествовао у ратним дејствима након чега је одведен на обуку у

шуму, а затим враћен у Е. у обучни Центар где је остао до 21.12.1995. године. Симптоми болести ПТСПА код тужиоца су се развили по повратку са ратишта те у следећих шест месеци болест је била у акутној фази, а потом је постала хронично-трајног карактера што је довело до умањења опште животне активности од 18%, што је утврђено налазом вештака од 16.04.2007. године. Тужилац је тужбу за накнаду штете због умањења опште животне активности поднео 04.03.2004. године.

Код овако утврђених чињеница по правилном закључку другостепеног суда у конкретном случају потраживање тужиоца је застарело, применом одредбе члана 376. став 2. ЗОО због чега је другостепени суд преиначио првостепену пресуду у усвојеном делу тужбеног захтева и тужбени захтев одбио.

Према наведеној законској одредби става 1. потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од дана када је оштећени дознао за штету и за лице које је штету учинило, а према ставу 2. потраживање накнаде штете застарева за пет година од како је штета настала.

Тужилац захтев за накнаду штете заснива на узрочнопоследичној вези између страхова, стресова, психичке и физичке тортуре којој је био изложен приликом принудне мобилизације и учествовања на ратишту 1995. године и насталих последица које се манифестују као пострауматски стресни поремећај услед кога је општа животна активност тужиоца умањена за 18%. Тужилац се са ратишта вратио 21.12.1995.године са акутним симптомима болести у трајању од 6 месеци, а потом је болест задобила хронични коначан облик у јуну месецу 1996.године. Како су симптоми болести хроничан облик добили 6 месеци по повратку са ратишта, то је према правилном закључку другостепеног суда тада (односно 01.06.1996.године) почео да тече објективни рок застарелости од пет година из члана 376. став 2. ЗОО који се рачуна од дана настанка штете, те како је тужба у предметном спору поднета 04.03.2004. године иста је поднета по истеку застарелог рока, због чега је правилно другостепени суд усвојио приговор застарелости тужиоачевог потраживања истакнут од стране тужене и тужбени захтев одбио као неоснован.

Обзиром да је другостепени суд преиначио одлуку о главној ствари, правилно је преиначио и одлуку о трошковима поступка који су првостепеном пресудом досуђени тужиоцу те је на основу овлашћења из члана 165. ЗПП у вези са чланом 150, 153. и 154. ЗПП одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова а делом усвојио захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Правилно је другостепени суд одбацио као недозвољену жалбу тужиоца изјављену против става првог изреке првостепене пресуде јер је тим ставом био усвојен тужбени захтев па тужилац није имао правни интерес за изјављивање жалбе против првостепене пресуде у овом делу у смислу члана 378. став 3. ЗПП те је другостепени суд на основу члана 387. став 1. тачка 1. ЗПП био овлашћен да жалбу у овом делу одбаци.

На основу изложеног Врховни касациони суд је применом члана 414. ЗПП у вези са чланом 420. истог закона одбио као неосновану ревизију тужиоца и одлучио као у ставу првом изреке ревизијске пресуде.

Како је тужилац ревизију изјавио и против става првог и петог изреке другостепене пресуде, те како иста у овом делу није дозвољена по природи одлуке и на основу ревизијског цензуса а како је тужилац ревизију засновао и на одредби члана 404. ЗПП, Врховни касациони суд је у овом делу испитао дозвољеност изјављене ревизије применом члана 404. ЗПП и члана 420. истог закона и одлучио да ревизија у овом делу није дозвољена.

По одредби члана 404. ЗПП ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Одлучујући у смислу цитиране законске одредбе Врховни касациони суд је закључио да у делу у коме је првостепеном и другостепеном пресудом правноснажно одбијен тужбени захтев за накнаду штете због умањења опште животне активности у износу од 280.000,00 динара нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца као о посебној ревизији јер у погледу овог дела нема потребе да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно ново тумачење права као ни уједначавање судске праксе обзиром да је одбијање тужбеног захтева у овом делу у складу са израженим правним ставом другостепеног суда о застарелости тужиоцевог потраживања које је прихватио и ревизијски суд.

Ревизија тужиоца у овом делу није дозвољена по ревизијском цензусу прописаном одредбом члана 23. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку на износ од 40.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе. Како је вредност предмета спора која се ревизијом побија у овом делу 280.000,00 динара, што је испод прописаног ревизијског цензуса, ревизија изјављена против става првог изреке другостепене пресуде није дозвољена.

Решењем Апелационог суда у Београду, које је садржано у ставу петом изреке побијане другостепене пресуде, правноснажно је одбијен захтев тужиоца за доношење допунске пресуде односно допунског решења о трошковима те како се не ради о решењу из члана 420. став 1. до 5. ЗПП, ревизија тужиоца против таквог решења није дозвољена.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је применом члана 413. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке ревизијске пресуде.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**